

Skulthéty László zászlóartó.

Örömmel gondolok mindig vissza szülőházambeli régi kedves lakásomra, amelynek falait számos lovaskép díszítette. Nemcsak a cs. és kir. 8. huszárezred történetének hősei, hanem idegen lovasvezérek is meg voltak örökítve, közöttük a híres Ziethen porosz huszártábornok is. De jó öreg királyunkén kívül, egy se vésődött olyan mélyen az emlékezetembe, mint a derék Skulthéty Lászlónak, a Wurmser-huszárok zászlóartójának képe. De meg is érdemelte.

1851 augusztus 19-én vesztette el, az akkor már Ferdinand szász-koburg-gothai herceg nevét viselő 8. huszárezred, legöregebb harcosát, Skulthéty László zászlóartót. Élete 96-ik évében tért örök nyugalomra a 75 évet szolgált huszár, aki 19 éves korában került az ezredbe s attól csak a halál tudta elválasztani. Még Mária Terézia uralkodása alatt állott be az akkori Baranyay-huszárokhoz, mint közvitéz, a régi, de elszegényedett magyar nemesszalád sarja s négy királyt szolgált egyfolytában, hűségesen.

Még nem volt 26 éves, amidőn rábízták az ezred szentségét, a zászlót. Több mint száz véres harcban hordozta azt Skulthéty. Ott volt a Prága körüli harcokban, résztvett Hadik András vakmerő berlini kalandjában, a torgaui vesztett csatában, majd a bajor örökösödési háborúban, valamint utolsó török háborúinkban is. Végigküzdötte a francia forradalmi és napoleoni háborúkat is, az akkor már nagyon öreg Skulthéty.

Nagy útat járt be lóháton, Berlintől az Appeniinekig, Páris-tól Foksaniig. Testét 18, nagyobbára kardvágástól eredő sebforradás borította.

Az 1778—79-i bajor örökösödési háborúban már Skulthéty volt az ezred zászlóartója. Amidőn, 1778 augusztus 6-án, a vitéz Borcsiczky ezredes Gerbersdorf mellett rajtaütött az ellenségen, az ezred III. osztálya, élén báró Nauendorf őrnaggyal, keveredett először kézitusaiba. Skulthéty, fakó lován előrerugtatva, az ellenség parancsnokára vetette magát s őt a zászlórúd lándsacsúcsával ledöfte. A szúrástól elgörbült a lándsacsúcs, amelyet ennek a napnak emlékére, mindvégig így is hagytak. Ebben a harcban a Wurmser-huszárok 240 eleséges szekeret, rajta 2400 mázsa lisztet, 15 markotányos szekeret zsákmányoltak s a kísérő csapat 5 tisztjét, 310 emberét és 476 lovát elfogták.

1779 januárius 18-án Habelschwertnél küzdött Skulthéty, a 11 szúrással és egy lövéssel halálra sebzett hős Rakovszky százados oldalán, aki másnap kilehelte lelkét, miután még látta a százada által ejtett 354 hadifoglyot.

Skulthéty ezután az időközben grófi rangra emelt Nauendorf ezredes parancsnoksága alatt vett részt a pancsovai harcban, ahol maga a török vezér, Mehmed pasa, is fogságba került 1788 október 25-án.

1794-ben már Flandriában, Auffenberg hadtestének kötelékében, Fleurus és Spirmont mellett hordozta ezredének zászlóját Skulthéty. 1795-ben Mannheim környékén harcolt az egész ezred. Skulthétynek ekkor már tisztté kellett volna előlépnie, de ő nem akart megválni attól a zászlótól, amelyet annyi harcban hordozott dicsőségesen. Zászlótartó maradt továbbra is, miközben azok, akik vele egyszerre kezdték katonai pályafutásukat, magas rangra emelkedtek.

1769. és 1797-ben Felső-Olaszországban táborozott a 8. huszár-ezred, s itt arra is alkalma nyílt, hogy tulajdonosa — Gróf Wurmer tábornagy — szemeláltára bizonyítsa be hősiességét. Akkoriban Gróf Klenau ezredes állott az ezred élén, akit később Bárá Schustekkh váltott fel. Skulthétynek mindkettőjük előtt nagy volt a becsülete.

A hadjárat végeztével, hosszú fárasztó menet után, a galíciai Bochnia lett az ezred békebeli állomása. Itt Skulthéty már csaknem szakított az agglegény-élettel, amely pedig sokkal jobban megfelelt az akkori szüntelenül háborús világnak.

Galiciából Sziléziába került az ezred, majd 1808-ban vissza a magyar hazába, Nagy-Tapolcsányba. De a nyugalom nem sokáig tartott. Már 1809-ben Bajorországban látjuk Skulthétyt az ezred zászlójával, majd az asperni győzelmes és a wagrami szerencsétlen csatában. Ekkor megegyeszer ki akarták tisztté nevezni, de ő most is visszaütöztette, nem akarván ezúttal se megválni az olyan régóta hordozott zászlótól.

1815-ban az ezred Schwarzenberg herceg segítő-hadtestében, Orosz-Lengyelországban harcolt. Ott volt természetesen Skulthéty is. Jelen volt a „népek csatájában” Lipcse mellett, ahol a nagy korsikait újból cserbenhagyta szerencsecsillaga. 1814—15-ben már Franciaország útjait róttá az öreg zászlótartó.

A 8. huszárezred vöröscsákós, vörösnadrágos és sötétzöld-attilás egyenruhájában, egy nyalka magyar fakó paripa hátán, kibontott zászlóval van megörökítve Skulthéty. Eredetijét a bécsi hadimúzeum őrzi: birtokomban volt mását pedig, minden más holmimmal együtt, az oroszok hurcolták el 1914-ben, utolsó békebeli állomásomról, Grodek-Jagiellowskiból.

A Wurmer- (később Kienmayer-) huszárok „édesapjuknak” hívták Skulthétyt. De így szólította őt Esteri Ferdinand főherceg, magyarországi főhadparancsnok is, amidőn 1826-ban megszemlélte az ezredet Hódmező-Vásárhelyen. Az akkor már 91 éves Skulthéty lóháton vitte a főherceg elé az ezred zászlóját. A főherceg megfogta a vén huszár kengyelvasát s ezekkel a szavakkal segítette le a nyeregből: „Kedves apám, ez már mégis csak sok neked!”

Arad közelében, a kisszentmiklósi temetőben nyugosznak a 75 évet szolgált s csaknem egy évszázadot látott zászlótartó hamvai.

Daliás idők emlékét vitte sírjába a tiszteletreméltó ősz harcos.

Scheff Károly.